Ч. 35 (13.933). Львів, неділя 10. лютого 1935. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Справа ґубернатора Підкарпатської Руси рішається.

Ужгородське „Українське Слово" з 7. ц. м. довідується з автентичних джерел, що міністерська рада у Празі предложила президентові Републики Масарикові п. Константина Грабаря, дотеперішнього посадника Ужгороду, на становище ґубернатора Підкарпатської Руси. Тож — читаємо в тому орґані — треба брати за певне, що справді К. Грабар буде іменований ґубернатором

Італія піддержує летунський пакт пятьох держав.

ПАРИЖ, 8. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що італійський уряд дотепер не одержав ще проєкту летунської конвенції, запроєктованої у Льондоні. Італія не погоджується на двосторонній договір, до якого входила би Франція, Німеччина, В. Британія і Бельгія з одного боку та Франція Німеччина й Італія з другого боку. Тому Італія запропонує змінити двосторонній пакт, який підпише пять держав.

Азиль для чужинців.

ПАРИЖ, 9. 2. ПАТ. На вчерашній нараді сенатської комісії закордонних справ була справа положення чужинців у Франції, в першу чергу справа німецьких еміґрантів. У дискусії обговорювали справу допомоги й азиль для чужинців. Сенатори підкреслювали, що ріжні міністерства мають ріжні погляди на закон про чужинців. Комісія доручила своєму предсідникові звернути увагу міністрові закордонних справ на ці справи. Сенатор де Жувенель виголосить на найближчому засіданні комісії експозе в цій справі.

Французький амбасадор у Берліні іде до Парижа.

Преса повідомляє, що французький амбасадор у Берліні Франсоа Понсе приїде на днях до Парижа, де зложить подрібний звіт про становище Німеччини до льондонських переговорів.

Мін. Саймон у Парижі.

ПАРИЖ, 9. 2. ПАТ. Вчора в 3-ій год. пополудні прилетів на летовище до Бурже мін. Саймон, щоб взяти участь у бенкеті французько-британської торговельної палати. На бенкеті буде теж прем. Флянден.

„Пті Парізієн" пише, що розмови міністрів будуть продовженням льондонських переговорів. Оба державні мужі обговорять наслідки льондонських пактів і становище Німеччини.

Большевики зміняють становище до льондон. переговорів.

В останніх днях большевицька преса змінила своє становище до переговорів у Льондоні і пише вже прихильніше. „Ізвестія" пишуть: Коли французька преса правильно виясню́є льондонський компроміс, в такому випадку становище Франції і приятелів миру дійсно збільшилось.

Большевики бояться репресій Злучених Держав.

Большевицька преса присвячує дуже багато статтей большевицько-американським взаєминам, які постійно погіршуються.

У Москві побоюються, що з погіршенням взаємин зі Злученими Державами погіршить міжнародне положення СССР.

Канада проти ввозу дерева з СССР.

Високий комісар Канади запротестував у Льондоні в імени свого уряду проти договору, який підписав англійський синдикат ввозу дерева з большевицьким урядом. Підписаний договір передбачує низькі ціни на большевицьке дерево.

Міжнародня установа до боротьби з марксизмом.

ЖЕНЕВА, 9. II. ПАТ. У Женеві відкрили міжнародню установу до боротьби з марксизмом. Провідником цього товариства є відомий противник марксизму Теодор Обер.

Переговори між Югославією і Болгарією.

СОФІЯ. ПАТ. На бажання югославянського уряду переговори між Югославією і Болгарією, які мали відбутись 11. лютого ц. р., відложено до 20. лютого ц. р.

Завзяті бої з китайськими повстанцями.

МУКДЕН, ПАТ. Аґенція Ренґо повідомляє, що в дні 6. лютого ц. р. японсько-манджурські війська звели завзятий бій у полудневій провінції Джеголь з китайським відділом повстанців, які були озброєні в скорострілі. По кривавій боротьбі китайці відступили залишаючи 60 убитих, японці втратили двох старшин і 14 вояків.

Фабрика опію вилетіла в повітря.

ШАНГАЙ, 9. II. ПАТ. В центрі міста вибух знищив цілий будинок, згинуло 15 осіб. Під звалищами дому знайшли одну з найбільших тайних фабрик опію.

Нова морська база на Гавайських островах.

ВАШИНГТОН, 9. 2. ПАТ. На довірочнім засіданні представники війська і військової комісії сенату обговорювали проєкт будови морської бази на Гавайських островах коштом 11 міліонів долярів. Крім того велась дискусія у справі амінення оборони побережжя, будови нових воєнних портів і летовищ коштом 400 міліонів долярів.

НЮ ЙОРК, 9. 2. ПАТ. За 10 днів американське летунське товариство буде будувати 7 радіостацій у Каліфорнії, на Гавайських Островах і Филипинах. Радіостація буде управильнювати майбутню постійну летунську комунікацію між Злученими Державами і Китаєм

—o—

Приєднуйте передплату!

Льондонські переговори.

(Кореспонденція із Швайцарії.)

Женева, 4. лютого 1935.

Політичні кола Женеви та швайцарська преса слідкували за ходом льондонських переговорів з тим більшою увагою, що від висліду їх чекають повороту Німеччини до Союзу Народів та конференції розброєння. Можливо, що женевські сподіванки ідуть у цім спеціяльнім напрямку трохи задалеко, але нема сумніву, що льондонські переговори можуть мати і дуже поважне значіння. У всякім разі в Льондоні можна бачити дуже поважну противагу Москві, що при відповідній політиці Берліна може рішучо перевіжити французькі тези в західнім напрямку та причинитися до остаточної ізоляції совітського уряду в Европі. Але до цього ще справді дуже далеко.

Французька преса повідомляє, що французькі міністри повертаються до Парижа дуже вдоволені, та що їм забезпечено тріюмфальне приняття. Цьому можна тим більше вірити, що невдоволення їх свідчило би про безуспішність подорожі, отже з вимовом його ні в якім разі не треба будоб поспішати. Оскільки французькі міністри можуть бути справді вдоволені результатами своєї подорожі, може показати лише будучина.

Льондонськими переговорами не закінчено і на ділі щойно розпочато поважну політичну акцію усталення нових відносин між великими державами Европи. Ніяких обовязуючих рішень,

оскільки це відоме пресі, в Льондоні не принято. Оскільки французькі міністри осягнули деякі успіхи, то вони є головно моральної натури. В Льондоні сотворено передумовини для переговорів на ширшій плятформі, в яких безпосередньо мають взяти участь Італія, Німеччина та Бельгія.

Льондонські переговори є в деякій мірі продовженням італійсько-французьких переговорів у Римі та вислідом сарського голосування, що спричинило поліпшення відносин між Францією та Німеччиною. Між переговорами в Римі та Льондоні є те спільне, що і в однім і в другім випадку трималося Берлін у курсі справ. Як італійські так і англійські політичні кола, проводячи переговори з представниками Франції, мали очевидно на увазі продовження цих переговорів при участи Німеччини. „Нае Ціріхер Цайтунг" заявляє, що Англія усталить не раніше свій політичний курс, аж закінчить зясування всіх можливостей у Берліні.

Цей-же часопис зазначує: „Британський уряд привитав римське порозуміння між Францією та Італією, але супроти східного пакту поводився від початку з резервою, непозбавленою підозріння. Англійська громадська думка тримається — слушно чи ні — того погляду, що французький уряд поробив супроти Совітів та Чехословаччини обовязуючі приречення, які з огляду на становище Німеччини та Польщі обтяжують переговори про забезпеку на заході та про питання зброєння".

Отже, коли в Англії є готовість причинитися до мілітарного забезпечення Франції, поширивши льокарненську умову додатком про повітряну небезпеку, то мішати цю умову зі східним пактом у політичних колах Англії нема охоти. Очевидно французьким міністрам дали в Льондоні до зрозуміння, що шукати забезпеки одночасно на заході і на сході годі, бо оточення Німеччини на сході викликає автоматично небезпеку збройного конфлікту на кордонах самої Франції. Можна припустити, що міністри Флянден та Ляваль і самі це досить добре розуміють. Але на жаль у Франції є ще кола, які цього абсолютно розуміти не хочуть.

Але й ці кола, очевидно, розуміють дуже добре, що для французької мілітарної безпеки приязні з Москвою ще не вистарчає. З нагоди подорожі французьких міністрів до Льондону один англійський денник писав отверто, що як франко-пруська війна так світова війна довели, що поміч Москви Франції від Німеччини не боронить, що в світовій війні Францію урятували від поразки лише Англія та Америка.

Ідеалом засліплених ворогів Німеччини та приятелів Москви у Франції є, розуміється, відновлення політичних відносин в Европі з року 1914. перед вибухом світової війни. Пертінакс в „Еко де Парі" зясовує, наприклад, франко-британську угоду в Льондоні в той спосіб, що „Франція полишає собі можність викінчити свої зброєння протягом найближчих років та розбудувати систему реґіональних пактів по думці конвенції з СССР". Але така проста ця справа не є, як її собі уявляють панове Пертінакс, Еріо та цілий большевицько-соціялістичний фронт.

Льондонська угода передбачує рівність зброєнь для Німеччини очевидно не для того, щоб її замкнути за крати східного пакту. Ця угода має розпочати складні й довготревалі переговори з Німеччиною, в яких східний пакт займе навіть не другорядне, а третьорядне місце. Коли в справі забезпечення своїх кордонів Франція може числити на підтримання Англії, також як Італія може числити на Англію в справі Австрії, то про східний пакт Франція мусітиме вже дбати сама.

Формально Німеччина ще не заняла становища до результатів льондонських переговорів, але як англійська так і італійська преса висловлює своє вдоволення з приводу готовости Німеччини до переговорів, висловленої в німецькій офіціяльній пресі. Зокрема італійська преса підкреслює, що заданням льондонських переговорів було притягти Німеччину до співробітництва в европейській політиці. Про східний пакт римська преса гадає, що Англія намагається надати цьому пактові виключно консультативний характер, та що сама Італія в нім не дуже заінтересована. Поза тим італійська преса бачить у льондонських переговорах ствердження ідеї Мусоліні передати ведення европ. політики самим великим державам. Це є виступ проти Малої Антанти, а посередньо і проти Москви.

По римському пакті і полагодженні сарської справи льондонські переговори є третьою політичною акцією загальноевропейського значіння без участи московського уряду, більше того, про участь Москви у наступних переговорах про скріплення миру в Европі взагалі навіть нема мови. Це є, розуміється, дуже добрим знаком для них, але не є ніякою запорукою їх успіху.

Ґарантії мира, передбачені льондонським пактом, мають ту хибу спільну з іншими умовами цього роду, що вони мають чисто формальний характер, прямують до забезпечення мира самими мілітарними нормами та зобовязаннями без огляду на реальні умовини господарського та політичного життя Европи. Великою хибою льондонських переговорів є також те, що вони прикладають у деякій мірі тіж самі норми до заходу Европи, де територіяльні межі остаточно усталено, та до сходу Европи, де панування Москви над поневоленими націями ніяким чином не дасться вдержати на довший час.

У всякім разі і в цьому відношенні помітний деякий поступ. Полишення СССР поза межами головних европейських справ не дається заперечити. А в Москві говорять, „без нас — значить проти нас". І мають цілковиту слушність. Европейська політика звільнена від московських впливів може звернутися лише проти Москви.

М. Донько.

Господарсько-санаційні пляни Льойда Джорджа.

Валійський старець виявляє нову активність.

Велика кріза, яку переживаємо, зродила масу плянів для її усунення, масу теоретичних міркувань і практичних заходів, що здебільша залишились „експериментами" з певним остаточним результатом. Одною з експериментуючих держав є Англія. Вона смілою девальвацією фунта здивувала світ, зате мабуть чи не одинока з держав, що спрофанували „святість" золотого паритету (слідом її пішло багато держав), осягнула поважні результати у свому господарстві.

Однак усе таки не зуміла Англія позбутись такої болячки, як безробіття. І це стало вихідною точкою для пляну 73-літнього старця, недавнього ще політичного потентата, проте від кількох літ (як усі вважали) політичного трупа. І хоч, як сказано вище, у світі роїться від усяких санаційних плянів, — плян Льойд Джорджа звернув на себе загальну увагу в Англії, а також у світі.

Нагадує він „нью діль" през. Рузвельта, тому цією назвою й охрестили господарську реорганізацію Льойд Джорджа. Він сам в одній зі своїх статтей на цю тему, признає аналогію „в дусі і в інтенціях" поміж своїм пляном й економічною політикою сучасного американського реформатора. Головна ідея пляну Л. Джорджа, що його він вперше проголосив на зібранні в Бангор (Bangor), зводиться до знищення безробіття. Суспільна проблема йому не чужа. Він, будучи ще при кермі, далеко з її розвязці випередив Америку, яка дуже недавно почала турбуватися соціяльною проблемою. Щойно останні часи принесли те, що в Зл. Д. П. Америки філянтропія, як лік на соціяльне лихо, відійшла в тінь, а її місце заняла державна опіка. Та не вважаючи на те, що Англія своєю власною соц. реформою, зберегла себе перед різкими обявами невдоволення робітничих мас, обявів, які зовсім інакше могли оформити останні літа її історії, то проте ця Англія не розвязала соц. проблеми до її льогічного кінця.

Льойд Джордж іде шляхом не новим. Він пропонує публичні роботи у великому розмірі і переселення безробітних робітників на села. Одно і друге відоме, бо входить воно в програму не тільки Америки, але теж Німеччини й інших країв. Ближчий він Америки тим, що добачує необхідність „трусту мізків" по зразкам рузвельтівської інституції тоїж назви. Називає він її „радою національної відбудови", хоч і не цурається назви „труст мізків" у своїх статтях.

Ідея плянування, — себто доцільної організації господарства, кермованої з одного центра, — немов пошесть пішла по світі. І чим більше вона приймається, тим більше прощаємось із ліберіялізмом, з господарським автоматизмом, дарма, що за тим усім зітхають економісти і делегати з ріжних міжнародних конференцій. Льойд Джордж посувається навіть так далеко, що кабінетові міністрів, зредукованому до 5 членів, дає тільки політичні компетенції, задержуючи всі господарські для свого „трусту мізків". Там еманація людської інтеліґенції, що як пара чи електричність, має служити потребам людськости, має вирішувати те, що суттєве, аби громадянство не пішло на бездоріжжя, а саме має вирішувати господарські справи. Все інше в його пляні, як напр. внутрішня „позичка просперіті", це вже політичні засоби.

Треба зазначити, що до думок Льойд Джорджа поставились в Англії дуже уважно і вважають їх поважним ударом у безпрограмовість Мекдональда.

В. Н-вич.

Другий Почаїв.

Єпархіяльний Зїзд Волині і своїм ходом і своїми ухвалами творить безперечно значну подію в житті Прав. Церкви.

Для Варшавської Митрополії це безсумнівно 2-й Почаїв, при тому такий, що нічого закинути йому не можна.

Передовсім ухвалено на Зїзді буджет епархії — і тим зірвано з тією безбуджетовою та безконтрольною господаркою в Церкві, що була виключною заслугою па винаходом Варшавської Митрополії.

Також і друга ідея, що її фанатичним прихильником донедавна був митрополит Денис, — ідея церковно-слов'янської мови в богослуженні — на Зїзді не знайшла ані одного оборонця.

Далі Зїзд ухвалив, що діловодство в церковних органах, проповіді в церквах, науку в дяківській школі і Закон Божий у всіх школах повинно вести в українській мові. А за часів митрополита Дениса на Волині панувала мовна „свобода“: хто як хотів, то в такій мові говорив. Очевидно, що тоді вживали рос. мови не тільки росіяни, але і всі пан-отці, що або нац. є індеферентні або ще не вийшли зпід впливів рос. культури. Зрештою, як завсіди це буває, сільський батюшка дипльоматично волів орієнтуватись на Варшаву — яка мова там панує. А там він бачив, що сам митрополит усе говорив виключно по російськи та що всі офіційні періодичні видання митрополії — „Воскресное Чтение“ і „Слово“ та більшість книжок все виходили в російській мові. Що більше; у митрополитальному „Слові“ волинський пан-отець міг ще прочитати, як українською мовою лається все, що є святим для українця. І духовенство було здезорієнтоване. Та не воно одно. У дяківській школі викладовою мовою була російська мова, а в консисторії не всі урядовці знали українську мову.

Зїзд своїми постановами справді хоче зробити українську мову внутрішньо-урядовою в церковному житті.

У звязку з тим Зїзд висловився проти того, щоби Митрополія далі видавала своє російське „Слово“. Не знайдете справді безпосередньої ухвали у тій справі, але Зїзд зменшив субсидію на потреби митрополії на 6 тисяч золотих і це саме на видання „Слова“. Демонстраційний характер цієї постанови підкреслюють ще сильніше 2 дальші ухвали. Зїзд постановив видавати на Волині свій новий церковний орган українською мовою. А з тих 6-х тисяч, що їх скреслено з асигнат для митрополії, Зїзд ухвалив призначити на підтримку українських приватних гімназій: у Кремянці — 1500 зол., в Луцьку 1000 зол. і в Рівному 1000 зол.

Дуже знаменною є ухвала Зїзду в справі Почаївської Лаври. Як відомо, рабунковою господаркою доведено цю колись багату і найбільшу українську святиню майже до банкроцтва та руїни. Ремонт Лаври обчислено на 400 тисяч золотих. Митрополія звернулась до всієї Церкви із закликом про пожертви на цей ремонт. Очевидно, не міг відмовити підмоги Почаївській Лаврі Волинський Зїзд, але рівночасно хотів він заде монструвати свій осуд проти тих, що довели Лавру до такого жалюгідного стану. І Зїзд дає субсидію Лаврі, але тільки в розмірі 10 тисяч зол. Бож справді, чи не вимагала би справедливість, щоби взяли на себе 1/3 частину боргів Лаври ті, що вміли брати для себе 1/3 всіх грошевих вплывів до Лаври.

Ще донедавна зик гуло на Волині від боротьби за Волинську Катедру. Інсценізували по вказівкам із Варшави самозванчі делегації про поворот на Волинь митрополита Дениса, а режисерією анархічного бунту деяких пан-отців хотілось викликати враження, що Волинь стала огнищем церковних непорядків завдяки нерозважним розпорядкам арх. Олексія. На Синодіж мали поставити пропозицію про „добровільний“ перехід арх. Олексія до Вильна.

Зїзд положив кінець всім тим махінаціям російських церковних і світських кругів, бо зробив овацію арх. Олексієві та ухвалив подякувати Синодові за призначення на Волинь єпископа-українця в особі арх. Олексія.

Не менше знаменною є і друга постанова Зїзду, а саме до особи нового секретаря Волинської консисторії п. І. Власовського. Як відомо, він ще не затверджений Синодом на своєму становищі, а митрополит Денис зняв це питання з порядку нарад останньої сесії Синоду. Якби у відповідь на це Зїзд зробив овацію п. Власовському та висловив окремою постановою подяку арх. Олексієві власне за те призначення п. Власовського.

Цей факт є тим більше пророчистим, що ніякої овації чи подяки Зїзд не висловив на адресу послів з ББ, хоч вони на чолі із Певним були присутні на Зїзді. Навпаки, Зїзд провалив пропозицію Певного про перенесення Волинської Консисторії з Кремянця до Луцька. Також у противенстві до посла Богуславського, що радів з повільної підготовки праць Собору, Зїзд приняв постанову про скорше скликання Собору.

А що ще цікавіше — Зїзд, не чекаючи на постанови цього майбутнього Собору, ухвалює, що благочинних (деканів) від нині має вибирати само духовенство, та що необхідно ввести суди чести для духовенства. Отже Зїзд фактично став на шлях соборности.

Не погодився Зїзд і з замірами скасування духовних семинарій у Кремянці і Вильні та заснования замісць того богословського ліцею в Варшаві. На думку Зїзду, ліцей може бути лише на Волині, а не в Варшаві. Та взагалі нормальним було би, щоби українське церковне життя зосереджувалось на Волині коло найбільшої української православної святині — Почаївської Лаври. Але це — пісня майбутнього.

Волиняк.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В окрузі Парижа занедужало на грипу 2.000 вояків. У Нансі померло на грипу 7 вояків, 250 лежить у лічниці.

— При виборах до турецького парляменту голосували вперше туркині. На 399 послів вибрали 17 жінок.

— За вбивство комуністичного кореспондента на Смоленщині большевицький суд засудив одного підсудного на розстріл, трьох на кару вязниці від 5 до 10 років.

— Суд присяглих в Інсбруці засудив на кару смерти націонал-соціялістку Гільду Гесель за участь в атентаті на поліцая Строле, який убив на австрійсько-баварськім кордоні німецького вояка.

— На Цейльоні вмерло на малярію около 30.000 людей.

Збросння Еспанії.

З Мадриду повідомляють: Кортези рішили щоби уряд видав 8 міліонів пезетів на модернізацію зброї піхоти й артилерії

——o——

Страшний вибух у порохівні.

ШЕРБУРГ, 9. 2. ПАТ. В одній порохівні піротехнічних заведень дійшло до вибуху. 1.000 робітників, які працювали у заведениях, покинули варстати перед вибухом. Від вибуху ранені три робітники й один убитий. В окрузі 10 км. знищені численні будинки, на богатьох будинках знищені дахи. Причина вибуху невідома.

Летунський штаб.

ВАШИНГТОН, 9. 2. ПАТ. Міністр війни призначив членів штабу летунського корпусу, який зорганізують 1. березня ц. р. і буде складатися з пятьох ескадр. Три ескадри буде берегти побережжа Злучених Держав, четверта Панамський канал, пята відлетить на Гавайські Острови.

З української преси.

„На манівцях політичного католицизму“.

Під повищим наголовком поміщує „Мета“ з 10. ц. м. передову статтю з приводу реферату п. Г. Лубенського, про який була вже мова у нас, у вчорашній передовиці „Діла“. Зупинившись коротко на самому тому рефераті, зацитувавши пару прикладів, що свідчать про курйозний характер цілого того реферату, автор добачує у цьому рефераті відблиск ширшого явища:

„...Не в тому суть справи, що такий чи інший пан має такі чи інші погляди на гр.-кат. Церкву і її сьогоднішню ролю. Суть справи, на нашу думку, в тому, що п. Лубенського треба вважати типічним представником поглядів сьогоднішньої польської громадської ніби католицької думки. Тут маємо до діла не з одиницею, лише з осередком виявy, огнищем кристалізації думок, якими пронизані в нинішню пору польські громадські чинники. І тому не є важна така чи інша фактична помилка якогось діяча або тенденція — в даному випадку п. Лубенського. Не важне, коли таких діячів є навіть більше, або коли їхні витклади складаються із десятка неправдивих тверджень. Перед нами тип активности, з яким як явищем, мусимо рахуватись, з ним боротись, врешті не допустити, щоби такий тип активности рішав, чи співрішав про справи нашої Церкви. Сьогодні переживаємо часи, коли, подібно як у XIV—XV. ст., опісля в XVI. ст. народжуються психічні й обєктивні передумови для експанзії католицизму на Сході Европи. Народжуються можливости для всесвітнього значіння. Східні галузи чернечих орденів і союзи світських людей унійної праці, які творяться на Заході, перейняті сьогодні як і колись ідеєю чистого католицизму. Але з другого боку повстають сьогодні ті самі можливости, які були колись: перспективи експанзії польського римо-католицизму, а з ним польської нації, хоч з шкодою для всесвітнього обєднання католиків. Як відомо, ця експанзія є на наших землях тотожна з національною польською асиміляцією. І не є це припадок, що саме в часі, коли в польській прилюдній опінії дискутуються засоби політичної ліквідації українського питання як питання великого значіння, як питання, що з льокального, „руського“, виросло до значіння европейського, що саме в тому часі дискутується теж і про гр.-кат. Церкву. Рим бачив усе — це треба підкреслити — в нашій зединеній Церкви організацію з виразними, своєрідними для східної Церкви рисами, бачив у ній авангарду католицької унійної пропаганди на Сході. Зате історична Польща ніколи не піднялася у цій справі вище понад свій вузький націоналістичний інтерес, понад свої „креси“. Так було, коли католицький уряд Литви у порозумінні з римо-католицьким виленським епископом і не без відома тодішнього польського кардинала-примаса, ліквідував велике католицьке (всесвітнє) діло фльорентійської Унії. „Знюсл йом не кто інни, — тилько сам католіцкі круль і яв сен здає, католіцкі біскуп віленські“, пише польський таки історик. І з рації тодішньої польської світської політики ніхто інший, а самі польські католики позбавили сподвижника Унії митрополичого престолу а юрисдикцію над київською митрополією віддали в руки московського схизматика! Так було кожний раз пізніше, коли творилися умовини самостійних, хоч і католицьких форм релігійного життя тої Руси, яка постійно була тереном політичної експанзії з одного боку латинно-польської, а з другого московської. Саме ці політичні можливости диктували католицьким чинникам історичної Польщі ухвали на римо-католицьких синодах, що треба заборонити уніятським владикам носити золоті епископські ланцюхи. Саме політика, а не добро католицизму, не дозволила польській ерархії та польській шляхті змінити своїх поглядів на Унію у XVIII. ст. себто навіть тоді, коли зединена ерархія була вже сильно спольщена.

І тому політика, а не добро гр.-кат. Церкви вкладає в уста п. Лубенського, який репрезентує сьогодні польські кола ворожі справжньому поєдинанню обох Церков, Східної і Західної, — слова, що український націоналізм загрожує українській Церкві! Або слова, що в українській державі наступить неминуча ліквідація Унії. Ціла історія унійних змагань українських патріотів,

яких світлу ґалерію прикрашує постать Петра Могили, перечить цьому. І тому лише політика заставляє п. Лубенського виставити в імя сольського політичного католицизму абсурдне домагання, щоби українці симпатизували зі спольонізованими уніятами... І тому політика зіпхала католика Лубенського до ролі пп. Ґрабського і Ґертиха, зробила його третім у гурті.

Може бути, що п. Лубенський, якого особиста культура, молодість і запал дає йому на це завдатки, зрозуміє колись суть тих справ, про які пише і говорить сьогодні. Але це станеться тоді, коли він прийде до пересвідчення, що не можна писати і говорити про якесь питання, коли не знається ані його історії, ані його літератури..."

Свято в честь великого приятеля української пісні.

Від Ред.: Перед кількома днями помістили ми короткий опис цього свята за „Українським Тижнем". Нині містимо точний опис свята і деякі уваги після нього пера нашого кореспондента.

Прага, в лютому 1935.

I.

До величавого вінка свят, що їх влаштував увесь чехословацький нарід у честь свого великого композитора і президента чеської Академії Наук д-ра Й. Б. Ферстера з нагоди його 75-ліття, вплели й українці свою скромну квітку. Сталося так дня 29. січня ц. р. у Празі на святочнім концерті, влаштованім у честь Ювилята заходами „Товариства Приятелів Української Пісні", якого Ювилят є головою та Українським Хором і за допомогою чеської „Мистецької Бесіди".

Святочний настрій та інтимний тон усьому святові надав відразу своїм привітом заступник голови „Товариства Приятелів Української Пісні" інж. А. Галька. У своїй короткій, але глибоко продуманій і щирій промові він привітав від українців присутнього Ювилята як великого мистця тонів, як невтомного борця за ідеали краси, як гарячого пропагатора любови і як людину віри, як щирого приятеля українського народу, зокремаж його пісні, і як дійсного члена Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. „Ми, українці — говорив бесідник — по нашій „Білій Горі" втратили все: і державу і рідні землі, бо й імя наше нам забирають. Але задержали ми те, що маємо найкраще і найдорожче, те, що бере в полон кожного, хто бореться за ідеали краси і справедливости, те, що й Вам таке близьке і дороге — нашу пісню і її ми нині складаемо Вам у привіт". Бурхливі оплески й оклики „Слава" в честь Ювилята були однодушним закінченням цього щирого й висококультурного привіту, а до свого зеніту дійшли овації, коли Ювилят в окруженні Комітету свята й хору зявився на естраді, де три дівчини в народній одежі подали йому великий лавровий вінок з жовто-блакитними лентами і з написом: „Великому Приятелеві української пісні — українці". Після цього відчитано низку привітів, що їх дістав Ювилят від українців з краю і з усіх усюдів Чехословаччини.

Сам концерт, у якому взяв участь Український Хор під диригентурою п-і доц. Щуровської-Росиневичевої та солісти: данська концертова співачка п-і Стеенова й інж. Дула, складався з двох частин. Перша була присвячена виключно творам Ювилята; між ними були дві хорові пісні: „Українська пісня" і „Вечір" до слів Шевченка, присвячений Українському Хорові у Празі. Друга частина складалася виключно з українських коомпозицій. Концерт закінчився могутніми акордами фіналу „Бють пороги" Лисенка. З погляду мистецького виконання концерт випав зовсім удатно. Особливо велике враження на українську публику зробила мельодійна композиція „Українська пісня". Між присутніми було багато чехів, між ними й визначні музичні критики.

II.

Як уже нераз бувало при рефератах про ріжні українські свята у Празі, так і цим разом ми не можемо стриматись від деяких терпкіших завважень на адресу праської української кольонії. Описаний вище концерт відбувся в салі „Мистецької Бесіди" у Празі і хоч ця саля невеличка, то все таки не була вона виповнена так, як цього вимагала би сама ціль свята: віддання пошани одному з найбільших сучасних чеських композиторів, а разом з цим і одному з найщиріших наших приятелів, що ще й до того є дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Велику більшість між присутніми творила молодша, чи пак середня генерація нашої еміґрації, а наших старших можна було порахувати на пальцях.

Деж були всі ті наші старші громадські політичні й культурні діячі, які все ще мають найбільші претенсії на провід в еміґрації і на її репрезентацію? Де була вся ця наша „еміґраційна сметанка"? Де була професура наших трьох високих шкіл у ЧСР? Де представники установи, що її завданням саме міжнародня інтелектуальна співпраця? Чи вони всі не відчувають, що в таких випадках дуже тяжко виправдати цю їх відсутність? Чи бачили вони або чули, як такі свята відбуваються між російською еміґрацією? Чиж треба опісля дивуватись непоборности чеського русофільства або відсутности тіснішиx звязків із визначнішими кругами чеського гро-

Як оминути ґрипу?

1) Оминати в часі епідемій саль і поміщень у натовпі.
2) Передовсім вистерігатись тих, що пчихають і кашляють нам у лице.
3) Не віддихати устами.
4) Дезинфекувати устну яму кілька разів денно відкажаючим засобом напр. Парамінт-Ербе.
5) Мити часто руки, передовсім перед їдженням та перед спанням.
6) Не перемочувати ніг і не застуджуватись.
7) На випадок, як відчуєте дрижаки, фебру, ломоту в костях, біль голови, підвишку температури і т. д. конечно треба залишитись дома, та положитись до ліжка.
8) Приймати відповідні засоби напр. таблетки Тоґаль, які поборюють грипу і запобігають її розвоєві.
9) На випадок ускладнень і сильно розвиненої недуги візвати лікаря.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 17

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Рівночасно, коли ввесь край зброївся проти новоерської політики і її прихильники відпадали з кожним днем, банкротувала та політика щораз більше й серед репрезентації в парляменті. Руський Клюб був розбитий. Романчук і Телішевський відділилися на ліво і чимраз більше схилялись наліво, находячи опору в настроях і голосах краю. Мандичевський та Охримович були старим урядовим інвентарем, з яким уже навіть ніхто не числився. Підляшецький держався пасивно, піддержував нову еру лиш Барвінський, а ще більше Вахнянин.

Наталь Вахнянин увійшовши до парляменту як наслідник старостинського мандату, станув усіми силами при новій ері, впрошуючись насилу до коаліції з поляками й урядом. Була це політика просто безсоромна і так далеко не пішов ще ніхто ніколи з руських політиків. Вахнянин зовсім отверто піддався опіці і протекції Польського Кола і навіть на зборах „Народньої Ради" арґументував це явно ось-так: Вони мають силу, отже ми мусимо до них звертатись, бо від них усе залежить.

Вже в першій своїй промові в парляменті виступав Вахнянин просто як оборонець Баденія і стільки висипав похвал урядові й полякам, що з німецьких і чеських лав посипалися оклики: „Ein zufriedener Ruthene, — ein Skandal!" — А посол Айм сказав виразно у своїй промові під адресою русинів: Хто сам робиться черваком, той не дивується, як його топчуть.

Лизунство Вахнянина йшло до крайности, при чому на кожнім кроці секундував йому Барвінський. Вони бачили, що в краю робить Бадені і що на його ласку й неласку віддані русини, проте виконували дальше свою службу. Між ними з одної і Романчуком та Телішевським з другої сторони прийшло вкінці до повного розриву. За Барвінським і Вахнянином стояв також і митрополит, який у соймі 1894 р. полемізував з Романчуком і Королем та боронив нової ери й робив закид Романчукові, що від неї відступив. У парляменті доходило між Романчуком і Барвінським до сцисій і різкої полеміки. Вахнянин покликувався виразно на заключену з поляками коаліцію, а Залеський, як презес Польського Кола, апробував факт її істнування. Дійшло до того, що коли Вахнянин іменем своїх товаришів предложив проект реформи виборчої ординації до парляменту, то цей проект внесено не просто, а на руки Залеського. Отже руські посли стали найвиразнішою офіциною Польського Кола.

Ту огидну політику крайнього сервілізму, яка значно ще перейшла нову еру, названо для відріжнення нової ери — новим курсом. Героями нового курсу стали Барвінський і Вахнянин, особливо цей останній, який мав на меті не так публичні користи, як більше приватні, а передусім виєднати для свого зятя, д-ра Кирила Студинського, катедру української літератури в університеті у Львові. І дійсно Студинський добився цими дорогами цієї катедри, яка зрештою не була навіть зовсім потрібна, бо вже була обсаджена й інша катедра української літератури. Кільканацять літ пізніше говорив мені про історію цієї катедри сам Бадені, котрий був уже тоді упавшою величиною і лиш як приватна людина засідав у соймі. Він розповідав мені раз у соймі, що лише з чисто політичних причин мусів креувати другу, зовсім непотрібну катедру української літератури, щоб посадити на ній Вахнянинового зятя. Була це політична концесія, щоб дати доказ партії Вахнянин-Барвінський, що для них щось робиться.

Вкінці було тої політики всьому руському загалові вже за багато. На день 19. березня 1894 р. скликали у Львові зїзд Романчук, Телішевський, Король, Рожанковський та Окуневський, отже представники всіх трьох партій, і ствердивши, що стоять на основі національної програми русинів з 1848 р., заложили протест проти нового курсу та підняли оклик за опозицією і консолідацією. Після того стали підійматись голоси з усього краю при всяких нагодах. Я скористав з нагоди своєї промови на вечерницях Шевченка в дні 16. квітня 1894 р. і напятнував сильними словами ту лакейську політику, а на загальних зборах „Народньої Ради" у Львові в дні 3. травня виступив з широкою критикою на неї. В тім самім напрямі виступили також Романчук, Могильницький та інші. Знялася завзята боротьба око в око. За новим курсом станули, крім Барвінського і Вахнянина, ще й Савчак і канонік Гробельський зі Станиславова, та всі вони опинилися в дуже значній меншости. Збір „Народньої Ради" заявив своє недовіря до парляментарного клюбу і заявився за опозицією та консолідацією.

Отже нова ера разом з новим курсом доходили до крайнього банкроцтва. Ввесь нарід був проти них. Вахнянин ще пробував піддержувати своє становище полемікою з Романчуком у „Ділі", одначе це були лиш останні некватні і безуспішні проби. Нова ера ліквідувалася вже на всіх позиціях без ратунку.

(Далі буде.)

мадянства? Чи так теж виглядала наша пропаганда і нав'язування зв'язків підчас істнування нашої молодої держави? Чи може тою своєю відсутністю наша старша генерація дає нам пізнати, що вона вже поволи сходить зі сцени?

Але як воно не булоб, то цей факт ще раз переконує нас, що справу репрезентації нашої еміграції і справу нав'язування зв'язків з широкими колами чеського громадянства мусить вже раз організовано взяти в руки молодша і середня генерація української еміграції. Очначе тоді нехай їй у цьому ніхто не перешкоджує і не відбирає права на це. Бо й так нема де правди діти, що більшість заслуг у дотеперішніх тісніших зв'язках нашої еміграції з чеським громадянством є не на боці наших старших. Для прикладу не від речі буде тут вказати на те, що по інших містах Чехословаччини, де є більші українські кольонії, як нпр. у Брні, Пільзні, Братиславі, Младій Болеславі і т. д., і де живе майже виключно сама наша молодша та середня генерація, в якої нема пустої амбіції на монополь репрезентації чи проводу серед еміграції, там всюди — не зважаючи на те, що нема у них усіх тих позитивних даних для такої праці, як у Празі — і взаємини між українською кольонією й чеським громадянством живіші та тісніші, і число дійсних наших приятелів між чехами там куди більше, ніж у Празі, в центрі української еміграції в Чехословаччині. Про це може легко переконатись кожний, хто лиш уважливіше стежить за звітами з життя української еміграції в Ч. С. Р.

А де були праські члени Наукового Товариства ім. Шевченка, коли українці складали пошану дійсному членові цього Товариства, та ще й чужинцеві? Їх відсутність не дається вже нічим виправдати. Тут не йде про сам концерт, про те, чи його програма була менше або більше цікава, або чи її виконання було менше або більше мистецьки. Ні, тут іде про щось більше: про нашу національну честь.

Якщо ми хочемо, щоб світ уважав нас культурною нацією і як таку нас пошанував, то подібне не сміє більше повторитись!

М-н.

Знову дівчата перед судом за приналежність до ОУН.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

ЕТИЧНІ СПОНУКИ.

В суботу 9. лютого ц. р. суддя-вотант Дисевич поставив низку питань підс. К. Танчаковській на обставину, як вона ставиться до свого вчинку з етичного погляду, чому самочинно ввійшла до помешкання Степанії Куйбідівної і чи застановлялася над моральною кривдою, яку зробила першим двом підсудним такою своєю поведінкою. Декілька питань подібного змісту поставив теж підс. Галині Куйбідівній і чому так приязно зі собою розмовляли першого дня і т. д. Підсудні не дають відповіди на всі питання. Підс. Танчаківська заявляє, що у вчорашньому дні розправи перепрошувала кількома наворотами підс. Галину Куйбідівну і тому з нею так часто розмовляла.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ

Свідки **д-р Мошинський,** вязничний лікар, вязничний сторож **Шеремета** і вязнична сторожиха **Насельська** — всі троє римо-кат., без присяги, зізнають, що підс. **К. Танчаківська** була недужа на епілепсію по своїм арештуванні у вязниці.

Свідкові **д-рові Вощинському** трибунал дозволив перервати зізнання і принести свої записки про недугу підс. К. Танчаківської, яку він лічив у вязниці.

Св. Анна Павенцька-Танчаківська, дружина адвоката, заприсяжена, зізнає, що її сестра підс. К. Танчаківська була анемічна і надто вразлива. До 19. року життя була здорова. Перший епілептичний напад у підсудної виступив у 1926 рр. по матурі. Покійний лікар д-р Куровець ствердив тоді в підс. К. Танчаківської недуги епілепсії, яку лічили проф. унів. д-р Степан Балей і проф. д-р М. Панчишин. Підсудна двічі діставала учительську посаду, але не могла їх обняти, бо д-р Ст. Балей радив підсудній жити дуже спокійно і не йти на посаду. Так і сталося. Тому підсудна скінчила курс трикотарства. Згодом замешкала у Львові, бо була переконана, що для батьків є тягарем і хотіла найти собі якесь заняття. Пізніше, по першім нападі, дуже часто діставала малі т. зв. „недорозвинені напади“ — як це говорив проф. д-р Ст. Балей, — кидала шклянками, легко ображувалась та ображувала свідка, але негайно опісля жалувала своїх вчинків. Проф. д-р Ст. Балей говорив свідкові, що такі „недорозвинені напади“ бувають по споживанні лікарства „люміналь“, замість великих, грізних епілептичних нападів.

Свідок знає від проф. д-ра М. Панчишина, який теж лічив підсудну К. Танчаківську, що такий напад мала вона теж на головнім двірці у Львові. Батьки і свідок не згадували ніколи підс. К. Танчаківській, що є недужа на епілепсію, тільки що нездужає на серце.

Св. д-р М. Панчишин, лікар, без присяги, зізнає, що лікував у підс. К. Танчаківської недугу епілепсії. Свідок ствердив у підсудної психопатольогічні обяви. Довідався, що підсудна не живе нормально зі своєю ріднею. Підс. міркувала, що є призначена сповнити велику місію і т. д. Записував їй між іншим лікарство „люміналь“, яке гамує напади.

По перерві зізнавав далі вязничний лікар **д-р Мощинський.** Опісля лікарі-знавці склали широке парере.

ПЕРЕРВАЛИ РОЗПРАВУ.

Трибунал по нараді рішив перервати розправу до чергової каденції, щоб у міжчасі лікарі-психіятри могли видати осуд про відповідальність підс. Калини Танчаківської за її вчинки.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ФОРМІСА.

Перед судом присяжних. — Нові подробиці.

Як повідомляє „Пра́ґер Прессе“, слідство в справі вбивства інж. Форміса доходить до кінця. Ствержено понад усякий сумнів виновність арештованого кельнера Флі́ґера, який будучи у змові з виконавцями тайного смертного присуду, повідомив за пізно про вбивство жандермерію й уможливив убийникам утечу за кордон. За це Флі́ґер буде відповідати перед чехословацьким судом присяглих.

Слідство устійнило всі подробиці з побуту виконавців каптурного присуду у Чехословаччині. Вони переїхали 18. січня ц. р. автом чехословацьку границю біля митної стації Шнебе́рґ. Пашпорти були виставлені на імена Ганса Мілера, Ґерта Шуберта й Едити Керсбах. Шуберт залишився по дорозі в Тешині, а Мілер і Керсбах приїхали ще того самого дня до Праги і замешкали в готелі „Вільсон“.

На другий день вибралися до Штеховіц, а 15. січня прибули до готелю „Загоржі“. Вони відфотографували цей готель, дали себе відтотографувати разом з власником готелю Ґрафом і намовляли інж. Форміса до спільної знимки, але він відмовився. Опісля переїхали до місцевости Штеховіц і замешкали в готелю „Парольод“. 17. січня Мілер відїхав автом до Праги, а звідси відлетів літаком до Берліна. На другий день він вернувся назад до Праги, опісля до Штеховіц, де на нього чекала Керсбах. Обоє робили лещетарські прогульки в околиці. 19. січня вони подали в готелі, що їдуть до Карльсбаду, поправді поїхали до Праги і зійшлися з Шубертом. 21. січня всі троє та ще якийсь мужчина приїхали автом до Штеховіц. Цей третій мужчина тут щез. Тут вони робили знову прогульки і закупили електричні ліхтарки, та більшу скількість дротів і шнурів. 23. січня Мілер і Керсбах перенеслися до готелю Загоржі, де мешкав інж. Форміс. Того дня спровадили більший запас бензини і знову шнурів. Одночасно вибігали час до часу до переїзжих автобусів, уважаючи чи Форміс не відїздить. Опісля замовили в готелю спільну вечеру, на яку запросили Форміса, а пополудні вибралися на прохід, з якого вернулись вечором. Вечеря тревала до 8. год., після чого Мілер відійшов до своєї кімнати, мовлячи, що почувається недобре, а з Формісом лишилась тільки Керсбах. Коло 10. год. вони покинули їдальню і незабаром розіґралася траґедія. Керсбах заманила Форміса до своєї кімнати, де чекали на нього Мілер і Шуберт, який щойно тепер явився в готелі і вліз до кімнати крізь вікно. Про сам хід убивства є тільки відомі здогади.

Коло 1. год. бачили їх в місцевости Льобовіц, де вони питалися за найближчою стацією бензини. Тут ствержено, що в авті, мовляв, находилися тільки дві особи. Пів до 2-ої вони купили 20 літрів бензини в Авеіґу. Після того більше їх у Чехословаччині вже не бачили. Коло год. пів до 4-ої митний урядовець Чап на граничній стації Шнеберґ побачив перед рогачкою порожне авто. Дві години пізніше зголосився в митному уряді Франц Цібіґ фіякер зі саксонської місцевости ...енталь і предложив повновласть з докум... домагаючись видачі авта. Тому, що Цібіґа ...ний урядовець знав особисто, він видав йому авто без перешкоди. Цібіґ пояснював, що жінка, яка їхала автом, занедужала і тому їлучі з нею пасажири, не хотячи довго ждати на урядові формальности, пішли дальше пішки.

Епідемія самогубств серед большевицької молоді.

ПАРИЖ, КАП. „Ля Ві Інтелектієль" помістила статтю про характеристику психіки большевицької молоді. Написав її хтось, хто довший час працював у большевицькій адміністрації. Автор подає жахливий образ відносин, що витворилися серед молодого покоління в СССР наслідком большевицького вихов ння. Відповіддю цієї молоді на протирелігійні й аморальні виховні принципи є самогубство. Від 6—7 літ у комсомолі та поза ним лютує справжня епідемія самогубств. Спочатку большевицькі часописи дуже були зажурилися тією масовою втечею від життя. З погордою висловлювалися про „дезертирів життя" та перестерігали молодь, щоб не наслідувала тих боягузів. Та напімнення були безуспішні, а число самогубств зросло. Сьогодні змінили тактику й часописи мовчать про самогубства серед молоді. Тому тяжко навіть приблизно устійнити число тих трагічних випадків. На індивідуальні самогубства не звертають уже взагалі уваги. Говорять іще про самогубство цілих гуртів, про „колективні самогубства".

Знеохочена до життя молодь оставляє листи, що є найжахливішими документами большевицької трагедії. Ось кілька зразків: „Життя таке сумне, не можу вже видержати", „Все жахливе. Кидаюся в воду, хай мене пожеруть риби та щоби нічого після мене не лишилося", „Ми могли би жити, колиб ми збожеволіли, та ми можемо думати й воно жахливе". Шість молодих дівчат повісилося на одному й тому самому дереві. Оставили вони прощальний лист, в якому пишуть: „Не можемо вже довше видержати... Все сіре... Душимося::" Цікаве, що досі ця епідемія самогубств не захопила татарської молоді й інших монгольських племен, яким полишили ще якунебудь релігійну свободу.

Польський письменник про помилки у мові.

(Відчит К. Іжиковського: „Велика чистка").

Відомий польський письменник, К. Іжиковський, член Польської Академії Літератури дав 8. ц. м. у Львові відчит п. з. „Велика чистка" на тему сучасної польської літературної мови та всяких заходів, щоб її очищувати. Іжиковський — колишній довголітній журналіст і стенограф старого львівського та нинішнього варшавського сойму. Виправляючи з обовязку посольські промови перед їх друком, мав він багато нагоди стежити за всякими щоденними мовними помилками. Віддавна він відомий як критик, що боронить принципів здорового розуму, ясности, льогіки, доцільности, ворог театрального пафосу та всякого умового шарлятанства.

Зацікавили Іжиковського ріжні прояви пуризму. Живемо в такій добі, коли люди все хотять „чистити" — скрізь чуємо про чистоту раси, чисте мистецтво, чисті ідеї. Гарно було би, якби можна створити установу, що стежила би за всіма прогріхами мови; деякі мріють навіть про цензуру для чистоти мови, як і для статтей суспільно-політичного змісту. Та назагал усі думають собі, як ті гості запрошені на весілля рабіна, на яке мали принести по пляшці вина: що коли тільки він один увілле одну пляшку води до бочки, то це не зробить ріжниці; виявилось, що ціла бочка була з водою. Але ставити при бочці поліцая, щоб кожного перевірював, тоді не варт бути рабіном — рішає Іжиковський.

Іжиковський боронить погляду, що на розвиток мови мають найбільший вплив ті, що підтримують звязки із життєвою практикою: преса, ділові люди. Мовознавці знають добре, що майже всі помилки умовні і що неодна з них може через звичку стати законною формою. У мові, як у політиці: влада, після вдатного замаху, сама себе леґалізує. Вчені нераз переносять ріжні мовні помилки до винятків, метафор, метонімій, говіркових явищ. Поправність не явище мовне, а суспільне. Залишаючи на боці питання, які є критерії „правильности", можна ствердити три загальні роди помилок — льогічні, естетичні і проти розвитку мови. Льогічні пр. такі: „поодинокі доми горіли" (зам. деякі), „численні війська пішли в бій" (зам. багато), „завдяки (!) катастрофі зламав ногу", естетичні нпр. „один і той сам" (навіщо „один"?), „у першому ряді" (зам. передовсім), а вже проти розвитку мови є безліч інших зайвих перекладних форм і запозичувань.

Характеристична риса для стадії, яку переходить нині мова це нахил усе переборщувати, прикрашувати, вживати барокових слів і зворотів, а не простих, ясних. Мова — єдина прикраса гідна людини і в цьому напрямку йде вона часто за далеко. Вся проблема в тому: чи можна відобрати цю духову потребу людині, не заступивши її іншою. Цікаво, що саме тоді, коли люди заспокоюють свою потребу прикрашування всього мовою, вони повторяють готові банальні форми.

Рада на обнову мови? Рідні слова будуть щойно тоді живі та свіжі, коли нарід зможе витворити власну науку та техніку з усіма винаходами; тоді творитиме власні поняття та терміни, а не переймати їх готові або перекладати. Тоді теж і зродяться нові ідеї та переживання, що є підставою розвитку мови.

Більшість клопотів із мовою та її труднощі, які навів у свому відчиті К. Іжиковський, ті самі, що і в нас. Роля преси, як він підкреслював це, величезна. Денникарі назагал виправдуються, що не мають часу писати без помилок; Іжиковський упевняє, що щоб написати статтю чистою мовою на це не треба більше часу, ніж на статтю з помилками. Зразки красномовства з соймової салі, які навів прелеґент, увели слухачів у веселий настрій. На жаль, численно зібрана публика дуже мало скористала з відчиту, з огляду на великі труднощі дикції прелеґента; половина слухачів не чула майже нічого.

м. р.

ЗМОВА ПРОТИ МЕКСИКАНСЬКОГО УРЯДУ.

МЕКСИК, 9. II. ПАТ. Військова влада у Гвадаляхара, столиці провінції Хеліско, повідомила уряд про нову змову проти уряду під гаслом здобуття волі і свободи релігії. Повстанці, сподіючись допомоги деяких військових відділів, задумували напасти на проурядову радикальну організацію червоних сорочок і повбивати її провідників.

—o—

НЕДОБІР БУДЖЕТУ У СІЧНІ ПОНАД 21 МІЛ.

ВАРШАВА, 9. II. ПАТ. Доходи буджету в січні ц. р. сягали 155.1 мільйонів, розходи 186.9 мільйонів, недобір буджету 21.8 мільйонів зол.

М. ВОЗНЯК

Чим жили вихованці львівської семинарії перед сто роками.

Головною кузнею, де виховувалась наша інтеліґенція перед сто роками, була духовна семинарія у Львові. Чим жили тут майбутні священики львівської і перемиської епархії, про це списав свої згадки в старості Іван Хризостом Сінкевич, парох Тустанович, дрогобицького повіту. Він помер у 1889. р. в 75. році життя і 50. році священства, а його спогади появились рік перед тим у 1888. р. в львівській „Бесѣд-і", яку видавав Осип Мончеловський п. з. „Начало нотного пѣнія въ Галицкой Руси". Цікаві згадки Сінкевича, хоч не без помилок у хронольоґії, перервав редактор на 1848. р. й оплатилась праця віднукати їх закінчення.

Про саме приймання до семинарії оповів Сінкевич ось-що: „До 1848. р. вступали до семинарії тільки священичі сини, рідко міщанські (з Угнова виходило найбільше на священиків) або селянські сини, останні виключно з камеральних дібр. Приватні дідичі дуже нерадо допускали своїх підданих до шкіл, а якщо який пішов до гімназії та скінчив студії, дідич підлапчував, щоб його віддати до війська. Дідичі страшно боялись учених підданих, щоб не писали на них суплік до циркулу. Хоч Йосиф II. і скасував кріпацтво, все таки дідичі не мали охоти випускати своїх підданих із залежности, бо „хлоп" був „glebae adscriptus", себто привязаний до землі. Ось-що притрапилось в околицях Тарнова в 1827. р. Багатий мазурський селянин платив свому панові за те, щоб позволив синові ходити до шкіл, — але коли останній скінчив III. рік теольоґії, пан дідич зайшов у голову, що йому робити. За рік буде ксьондзом, езуїтизм велить кожному латинського священика цілувати в руку, — а якже йому, шляхтичеві, свого підданого в руку цілувати? Рішучий пан не довго думав: узяв богослова із скінченим третім роком за форналя до стайні і приказав економові й гуменному більше ніж інших слуг його запрягати до роботи. Так ділялось із мазурами, щож щойно на Русі!"

Сінкевич належав до перемиської епархії. У звязку з цим пригадав він ось-що: „До 1810. р. вихованці львівської духовної семинарії кінчили богословський курс із кінцем червня й ті, що належали до перемиської епархії, їхали просто до Перемишля, де віддавалися конкурсовому іспитові, що кінчився звичайно 4. липня. Усе це робили тому, що 5. липня н. ст. починався у Перемишлі великий відпуст із приводу храмового празника Різдва св. Івана Хрестителя, який припадає на 6. липня (24. червня). На відпуст зїздилися священичі жінки з доньками сливе з цілої епархії — і тоді то робили вихованці семинарії знайомства й нерідко тутже заручувались. Тому, що в тому часі всі, хто не був „хлопом" говорили по польськи, й вихованці семинарії інакше як по польськи не говорили. Для молодого покоління цікаві будуть титулі, які тоді були в уживанні. Дівчину, себто „панну", титулували в тому часі назвою „asindźka", слово „панна" увійшло в уживання около 1820. року й утрималось до сорокових років. Уживане сьогодні слово „пані" уважалось до 1840 рр. образою для дівчини. Вихованець семинарії не мав у тому часі інших ідеалів крім: оженитись і дістати парохію. Про освіту у себе вдома і парохіян поза церквою не було й згадки".

З часу, коли Сінкевич був у львівській духовній семинарії, згадав він деяких талановитих товаришів, як ось „математика та знавця церковного уставу Степ. Коверовського, Вас. Сьоболя, що пристрасно віддавався фільософ. студіям, фізика Анд. Барановського, пізнішого архідиякона перемиського собору, крилошанина й д-ра богословії Антона Юзичинського, що мав незвичайну память, доказом чого хай послужить факт, що, ходячи ще як гімназист на театральні вистави, він умів усі ролі акторів на память і знав імення й біографію кожного, хто частіше ходив до театру. Великим талантом відзначався також Йосип Шухевич, аматор поезії; він умів усі твори Міцкевича на память і мав славу знаменитого промовця. Коли в 1838 р. він мав прощальну промову в семинарії, не тільки всі її вихованці, але й ректор Яхимович, людина, як відомо, дуже суворої вдачі, плакали. Бачучи це, ми й говорили між собою, що Яхимович перший раз у житті плакав, пройнятий промовою Шухевича".

(Далі буде).

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

Загальні Збори „Медичної Громади" у Львові.

Дня 27. І. ц. р. відбулися Загальні Збори „Медичної Громади" у Львові. Це Т-во гуртує всіх студентів медиків та фармацевтів українців львівського університету. Характер Т-ва науково-самодопомоговий. В останньому звітовому році переведо Т-во зміну свого статуту згідно з вимогами нових приписів про студентські товариства. До цього нового статуту вставлено термін „український" для зазначення національного характеру Т-ва і віддано цей статут до затвердження сенатові університету. Сенат статут відкинув. Від рішення сенату зроблено відклик до міністерства й остаточно Т-во діждалось затвердження статуту і цілої назви Т-ва, що тепер звучить: Товариство Українських Студентів Медицини і Фармації „Медична Громада" у Львові.

Під цю пору „Медична Громада" є одиноким професійним українським студентським товариством у львівському університеті. Як організація засноване Т-во в 1910. р. і саме в цьому році святкує 25-ліття свого істнування.

Праця в „Медичній Громаді" у звітовому році була головно самодопомогова та самоосвітня. Члени Т-ва користали з ріжних допомог, як коротко- та довгоречинцевих позичок на суму 1.691,75 зол., все з власних фондів Т-ва. Крім цього до вжитку членів Т-ва була добірна наукова бібліотека, що має 840 цінних книжок, а також наукова поміч, як мікроскоп, кістяк, лікарське приладдя і т. д.

Дуже велику вагу звернено на фахове вишколення членів та на виховання їх на правдивих громадян. На кожних ширших сходинах відбувалися відповідні реферати й живі дискусії.

Т-во вело теж живу культурно-освітню працю назовні. Кермувала нею окрема Культурно-Освітня Комісія. Завданням цієї Комісії було виховати членів Т-ва на будучих лікарів-суспільників, корисних для української нації. Майже кожної неділі виїздили члени Т-ва у підльвівські села з рефератами, що їх виголошено разом 107; крім того переведено І. курс першої санітарної помочі. Для кращого проведення цієї акції співпрацювала „Медична Громада" з „Українським Гігієнічним Т-вом", „Рідною Школою", „Просвітою", „Відродженням" та студентськими організаціями. Члени Т-ва перейшли в цей спосіб добру школу піонірської народньої праці. Тепер, по кількох роках старань та досвіду, культурно-освітня праця в „Медичній Громаді" найбільша та найкраще зорганізована з усіх українських студентських товариств у Львові. Виказала це остання студентська культурно-освітня конференція.

На найближче будуче намічує „Медична Громада" відсвяткувати в цьому році 25-літній ювилей свого істнування та приступити до будови „Дому Українського Медика".

Новий Виділ вибрано в такому складі: голова Григорчук Михайло, заст. голови Олесницький Богдан, секретар Кузьмович Микола, скарбник Терлецковець Юрій, бібліотекар Кордубівна Софія, господар Охримович Олександер; заст. Виділу: Лазорківна Ірена, Гладит Василь. Контрольна Комісія: Грушкевич М., Бурачинський М., Стефаник Л.

Виділ.

НОВИНКИ

— **Хочете мати добре футро,** іліть до відомої фірми Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, тел. 54—46, яка поручить добрий товар совісно, виконає солідно, легко і точно. 187

— **В день Трьох Святих,** у вівторок 12. ц. м., співатимуть на торжественній Службі Божій в Успенській церкві у Львові на переміну два хори: церковний під диригентурою проф. Прокоповича та акад. хор „Бандурист" під диригентурою п. Плешкевича. Ця Служба Божа буде відправлена в намірі Св. Отця, в день його коронації. На закінчення відспіває хор папський гимн. Все те Богослуження буде трансмітоване у львівському радіо.

— **Особисті вісти.** Як довідуємось, відомі всім артисти „Театру ім. І. Тобілевича" п-і Лена Ленська і Микола Нікитин одружились.

— **Боротьба за нову людину.** На таку тему виголосить заходом Центр. Жіночого Кружка У. К. С. в середу, 13. ц. м. о. Чемеринський дискусійний реферат у домівці Марійського Т-ва Пань у Львові (вул. Руська 10). Початок в год. 5 попол. Численна участь членів і гостей побажана.

— **Не забудьте!** Чи Ви вже владили в себе свято на пошану першого президента відновленої Української Держави? Чи пошанували вже в себе **Михайла Грушевського** святом, сходинами, концертом, викладом, відчитом про його життя, діяльність і заслуги? І чи знаєте Ви, що для тієї цілі видала „Просвіта" прекрасну книжечку про М. Грушевського (в ціні 50 сот.) і його портрет (в ціні 70 сот.)? Купіть самі та й іншим зверніть на це увагу! Адже про цього нашого національного велитня повинні знати всі українці.

— **Кара на богохульника.** В літі м. р. зайшов у Винниках під Львовом випадок богохульства, якого епільог розігрався в окружному суді у Львові. На лаві обвинувачених засів 44-літній робітник Стефан Боднар, який в критичному часі зустрівши священика, що йшов зі Св. Тайнами до вмираючої особи, при багатьох свідках викрикував слова, які повторити годі. Розправа скінчилася засудом Боднара на рік вязниці.

— **Смерть по дорозі до шпиталю.** До аптики Шайнбаха при Городецькій вул. 30 зайшла 60-літня Марія Непотшебна, попросила склянку води й упала непритомна. По дорозі до шпиталю померла.

— **Природне явище.** Читаємо в останньому числі „Ілюстр. Курера Цоддзенного": „Упадок польськости у Сх. Галичині (в оригіналі — Малопольщі) робить жахливі поступи. От одна цифра, що повинна налякати і потрясти все польське громадянство: від часу відродження Польщі в одному тільки львівському воєвідстві перейшло з польських рук в українські 362.000 гектарів землі. Щоби цей факт упластичнити, подаємо, що цей величезний простір землі скомасований в один комплекс, заняв би 100-кільометрову залізничу лінію зі Львова до Перемишля по обох сторонах шляху полосами, широкими по 18 км." — Автор пише, що ця цифра для поляків жахлива. Для українців і всякого неупередженого чужинця це зовсім природне явище.

— **Шайка конекрадів.** На Волині викрито шайку конекрадів, що оперувала теж в північних повітах тернопільського воєвідства. Шайка складалася з трьох груп, що ділали кожна окремо. До першої групи належало сімох спільників з герштом Петром Савчуком з кремянецького повіту. Шайка бушувала на терені повітів горохівського, тернопільського і брідського. Належали до неї не тільки злодії, але також добре зорганізований штаб посередників і перепродувачів на терені обох воєвідств. Вкраденого на Волині коня відставляли негайно до Тернопільщини, тут продавали і навідворот. Конекради послугувалися фальшивими документами і пашпортами. До другої групи належало трьох циганів з герштом Анастазом Коцюком. Подібно як банда Савчука цигани відставляли крадені коні з одного воєвідства до другого, де спільники їх продавали на ярмарках. Третьою групою, до якої належало 5 злодіїв, проводив Аксентій Миронович з дубенського повіту. Конокради мали своїх відборців у Почаєві, Золочеві і Бродах. Всіх членів згаданих трьох груп числом 15 арештовано й осаджено в дубенській вязниці.

— **Спекуляція на женячці.** До перемиської прокураторії вплинуло донесення проти студента фільософії Пейсаха Б. за ошуканчу женячку. Тому чотири роки він заручився з донькою самбірського купця А. і діставав від родини нареченої удержання. Перед кількома місяцями приїхав до Самбора і зірвав з нареченою. Тоді купець А. приїхав до Перемишля, щоби направити взаємини доньки з нареченим і довідався, що Пейсах Б. оженився вже з іншою богатою панною. Обурений тим купець зробив карне донесення проти ошуканця, закидуючи йому вимантачення грошей обіцянкою подружжя.

— **Як може згинути школяр.** Як повідомляють з Бельська, в Коморовіцах помер нагло на біль голови один ученик 5 кл. місцевої вселюдної школи. Нагла смерть хлопчини видалася дуже підозрілою і тому справою занялися лікарі. Секція виказала, що хлопець має розбитий череп. Дальше доходження викрило, що хлопець, будучи в школі і підносячи перо із землі, вдарив головою об лавку так сильно, що розбив собі череп і наслідком того помер.

— **Краєва хроніка.** До мешкання о. Гальковича в Рожанці пов. Стрий добулися злодії, розпороли касу Стефчика і зрабували коло 3.000 зол. — В домі Антона Понструпи в Стенятині пов. Сокаль вибухла пожежа, що знищила цілу його загороду. Вогонь був мабуть підложений. — На дорозі між Полівцями та Ягольницею пов. Чортків знайшли бідного мужчину, взутого в один чобіт і один черевик, що йдучи до Ягольниці, замерз. — В Криволуці пов. Чортків 32-літня Анна Тишковська палила в хаті соломою й заткала комин. Рано сусіди завважили, що вона не виходить досить пізно з хати. Коли виважили двері, застали неживого 3-літнього сина коло порога, а матір лежала мертва на ліжку поперек. — 40 робітників станиславівського заведення чищення міста застрайкувало, щоб так запротестувати проти знижки платень. — Слідча влада викрила в хаті управителя дріжджарні в Колендянах (Чортківщина) магазин наркотиків. — У Станиславові облилася нафтою вуличниця Ів. Боднарчук і підпалила. Люди згасили вогонь і відвезли попечену до шпиталю.

— **Божевільна мати.** В селі Угоржа під Прагою жінка огородника Мартінкова застрілила свого 9-літного сина за те, що на свідоцтві мав лиху ноту з обичаїв. Вона завела сина на цвинтар і хотіла його застрілити. Однак револьвер затявся. Всеж таки за кілька днів вона його застрілила. Після вбивства Мартінкова побігла до недалекого ставу, щоб утопитися, але вода була за плитка. Божевільну матір передали під обсервацію лікарів.

— **Книжка в Румунії.** Як обчисляє урядова румунська статистика в Румунії надруковано в 1933 р. 3.940 книжок. З того числа появилося 3.490 в мові румунській, 171 німецькій, 155 мадярській, 114 французькій, а 40 в інших мовах, отже українській, російській, польській, болгарській, турецькій і жидівській. Для українців статистика дуже сумна. В Семигороді виходить 150 часописів у мовах національних меншин.

— **Міжнародній шаховий турнір** розпічнеться 15. лютого ц. р. в Москві в кімнатах музею мистецтва. Возьмуть в ньому участь Капабланка, Ляскер, Фльор і інші. Шахові мистці Альохін і Боголюбов відмовились від участи, тому що як б. росіяни мають з большевиками політичні порахунки.

— **Волів шибеницю ніж отрую.** Як відомо, з днем 1. ц. м. в Естонії обовязує закон, який позваляє засудженим на смерть вибирати собі рід смерти. Кожного засудженця мають питати, чи волить вмерти на шибениці чи випити отрую. Перший засудженець, як повідомляють з Талліна, вибрав без надуми — шибеницю.

— **„Поетка рухів" перед судом.** Французький міністр справедливости наказав усім судам, щоби точніше допильновували приписів закону про охорону публічної моралі. Першою жертвою цього розпорядку стала молода американська дансерка міс Джоан Вернер, що приїхала із Шикаго до Парижа, щоби виступати без найменшого одягу, зовсім наго в одному прилюдному дансінгу. Її виступи зустрілися з протестом національного союзу для побільшення населення Франції. Цей союз вніс скаргу до суду, вказуючи на те, що виступи нагої дансерки далеко небезпечніші для публічної моралі, бо вона пописується в дансінгу, до якого може увійти кожний, ніж якби танцювала на сцені якогось музік-голю. Наслідком цієї скарги прокураторська влада розпочала доходження проти дансерки. Все те викликало велику сензацію в Парижі, а дансерка, яка на афішах реклямувалася як „поетка рухів", звернулася по оборону до паризьких адвокатів. А таких оборонців знайшлося багато.

— **Смерть письменника.** 7. лютого помер у своїй посілості визначний хорватський письменник Ксавер Шандор Гяльський (Любо Бабич). Родився 1854 року.

З листів до Редакції.

ВИЯСНЕННЯ П. ЛЬВА ЯСІНЧУКА.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Дозвольте місця у вашому цінному часописі на маленьке прилюдне виясненя у справі допису з *Городка*, що появився в ч. 33. „Діла" з 8. лютого ц. р. під наг. „З діяльности Кружка Р. Ш."

Як зі змісту допису видно, він мав заперечити правдивість мого твердження у статті „Фантазія і дійсність" (ч. 21. „Діла" з 27. січня 1935). В тій статті я написав між іншим, „які грошеві вплива має Централя (Головна Управа) Рідної Школи за час від вересня до грудня 1934", себто в часі теперішнього адміністраційного року Рідної Школи. На основі точних інформацій, що їх може кожний інтересований у Головній Управі без спротиву дістати, я зачислив повіт Городок до тих, що від них у вересні й жовтні 1934. „нічого не було" (в касі Головної Управи Р. Ш.), а в листопаді „так, як нічого", бо лише 3.30 зол. з Вороцева. Тай більш нічого.

З інтересу Рідної Школи я був би радий, якби в тих моїх твердженнях була тільки зайшла помилка з мого боку. На жаль — Старшина Кружка Р. Ш. в Городку в названому дописі виясняє тільки те, чого в моїй статті не було, а саме, що до *каси Кружка* Р. Ш. в Городку вливає постійно пересічно кожного місяця 50 зол., що той Кружок висилає до Головної Управи Р. Ш. такі то датки та, що на основі касових книг „в адм. році 1933—1934 вислано до Головної Управи 1.216 зол. 89 сот." Річ у тому, що я писав про адм. рік Р. Ш. *1934—35*. (що почався у вересні 1934), коли то фактичний стан — на жаль — був такий, як я його подав. Ані я не перечив, що громадянство Городеччини складає для Рідної Школи датки у Кружку Р. Ш. в Городку, ані цей Кружок не твердить, що він вислав до Головної Управи Р. Ш. щонебудь у тих місяцях, про які я писав. Тому — на мою думку — всякі пояснення були зайві.

Лев Ясінчук.

З кіна.

Кіно „Паляс": „ЧОРНА ПЕРЛА".

Мабуть перша польська сензаційна фільма на зразок американських пригодницьких історій з бандитами, екзотичними краєвидами та кримінальною інтригою. Не гірша вона ні трохи від американських фабрикатів, де використані інтриги з бульварних романів. Тло у першій частині з острову Таїті. Повне враження, що знимки роблені таки там на блаженній сонячній землі; одяги підтримують цю алюзію,— тільки вужі запозичені з іншого краю і море теж не гавайське; воно спокійніше. Грають у цій фільмі добрі актори: Бодо, Бродневіч, Зніч; таїтянку — Рері, дуже вірно. У добре придуману інтригу вплетених тут кілька добрих характеристичних сцен.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Теодор Іваницький, б. директор краєвої кошикарської школи в Сторожинці і б. посол до буковинського сойму, помер у Чернівцях у 75 р. життя. В. Й. П.!

Корнило Данилюк, б. директор школи, член Українського Народнього Дому в Чернівцях, помер 6. ц. м. В. Й. П.!

СПОРТ.

ПРОГУЛЬКА ЛЕЩЕТАРІВ-СОКОЛІВ ДО ГРИБОВИЧ.

Дня 10. II. відбудеться загальна прогулька лещетарів соколів до Грибович. Збірка в год. 10·30 перед читальнею „Просвіти" на Замарстинові (біля рогачки). В год. 12 відбудуться змагання в лещетарськім бігу членів Т-ва „Сокіл" Грибовичі.

Гаківка: ЧОРНІ — ЛЕХІЯ 4 : 2 (0 : 0, 3 : 1, 1 : 1).

Змагання товариські.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ! ДОПИЛЬНУЙ ЗБІРКУ „ДАРУ ПРОСВІТІ"!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр

Неділя, 10. II. год 3·30 по п. „Міщанин шляхтичем".
Неділя, 10. II. год. 7·30 веч „Крик".
Понеділок, 11. II. год. 7·30 веч. „Крик" Аб. 17.

Театр Рівнородностей.

Неділя, 10. II. год. 3·30 поп. „Нічні мети".
Неділя, 10. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".
Понеділок, 11. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина-мавпа" та додатки.
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юліка".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Танцююча Венус" та „Брат дивода".
КАСИНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Герца).
КОЛІСЕЙ: „У блеску місяця" та ревія.
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаін і Флап у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фаін і Флап у країні забави".
МІРАЖ: „Я маю темперамент", Блески та тіни театру".
МУЗА: „Віва Віля!"
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бодо).
ПАН: „Маскарада".
ПАСАЖ: „Демон золота", „Їздець-примара".
РАЙ: „Радісна година", Мікі-Маус.
СВІТ: „Катерина Велика", „Кохання на приказ".
СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.
СТИЛЬОВЕ: „Циганські мельодії" і ревія „Веселий мурин".
УЦІХА: „Погоня за тінею" і ревія.
ХИМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнор, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Неділя, 10. лютого 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 16·05 Квартет е-дур Шумана, 19·30 Форт., ресітал, 20·05 „Ева не має батька" ком. Ліхтенберґера, **Прага** (269,5) 20·00 Симф. концерт **Париж** (1648) 14·00 Концерт, 16·00 Розривкова авд., 21·00 „Ли Гур де Фе" оп. Лявари, **Білгород** (437,3) 20·00 Оперетка, **Берлін** (356,7) 11·30 Тріо е-дур Моцарта, 17·30 Шопенівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Камер. муз. 19·40 „У блеску Юпітерів" фільм. пробоєвики, **Ляйпціг** (382,2) 15·00 Популярний концерт, 20·05 Оп. музика. **Мінхен** (405,4) 11·30 Форт. тріо, 17·30 Спів, **Будапешт** (550,5) 1·30 Скрипка, 14·00 Концерт, 17·00 Спів, **Мілано** (368,6) 17·00 Танк. музика, **Рим** (420,8) 20·45 Вечір оперетток.

Понеділок, 11. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·40 Спів, 20·00 „Ганс Сакс" ком. оп. Льорцінґа, **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 11·35 Сальон. квартет, 17·45 Скрипка, **Прага II.** (249,2) 14·40 Спів, **Париж** (1648) 21·00 Концерт, 21·45 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісеньки, орх., 20·05 Опера, **Берлін** (356,7) 17·30 Солісти, 20·10 Музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Скрипка 20·15 Оп. музика, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Концерт, 17·20 Спів, 19·00 Нар. пісні **Мінхен** (405,4) 20·10 Нар. пісні, **Бресляв** (315,8) 21·25 Форт., **Будапешт** (550,5) 12·05 Форт., 19·30 „Кармен" оп. Бізета, **Мілано** (368,6) 12·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Спів, 17·30 Скрипка, 22·00 Італ. нар. пісні.

Львівське радіо.

Неділя, 10. лютого 1935.

9·00 Ран. авд., 11·00 Гр пл., 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільва рерум. театр. огляд 12·15 Трансм. із Гдині: Академія з нагоди 15 роковин відзискання моря, 12·35 Муз. поранок присв. Карловичеві (муз., сп.), 14·00 Сал. муз., спів із гр. пл., 15·00 Дискусія на горах взгорах, 15·35 Легка муз. в вик. нгг орх. Розм з гр. пл., 15·45 Чвертьгодинка жінки-хліборобки, 16·00 Рибальські образки, 16·20 Концерт хору, 16·45 Наші пригоди на Ведмежому Острові, 17·00 Муз. до танку, 17·50 Про кн. Бистронія „Історія звичаїв", 18·00 Гвато Уяви „Зілля та каміння", 18·45 Життя молоді, 19·00 Легка музика 19·30 Репортаж із нар. забави на морському двірці в Гдині, 19·15 Гутірка, 20·00 Море в польській симф. музиці (муз., спів), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Цапфенштрайх воєнної маринарки з Гдині, 20·04 На веселій львівській хвилі, 21·30 Спорт. вістки, 21·45 Почт.-техн. скринька, 22·00 Рекл. концерт, 22·15, 23·05 Танк. музика.

Понеділок, 11. лютого 1935.

6·45 Ран. авд., 7·50, 12·00 Реклям концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Гр пл., 13·00 Полудн. денник, 13·05 Характеристичні й сальон. твори з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Година старих танців (муз., мельорецитації), 16·45 Наука німецької мови, 17·00 Скр. ресітал Вацл. Кохановського в супр. форт. (у прогр. російська музика), 17·21 Фільм. огляд, 17·35 Оперові арії в вик. А. Білякова в супр. форт., 17·50 Про райських птахів і їх будівлі, 18·00 Львів як торг. митрополія, 18·15 Спів (Леведін-Яновська соло.) у супр. форт., 18·35 Легка й танк. муз. з гр. пл., 18·45 Сміявся хлібець (для д. т.), 19·00 Варшава перед півстоліттям в анекдоті Б. Пруса, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Легка музика, спів, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт литовської музики, 21·45 Дива людського тіла, 22·15, 23·05 Танк. музика.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·31·50 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·96, Париж 34·93·50, Берлін 212·80, Цюріх 171·48, Голяндія 358·05, Прага 22·13, Італія 45·07, Нюйорк кабель 5·32, Нюйорк чеки без трансакцій.

Золото: Долари 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50 Дукати 21·50—21·00, Корони 36·50—36·40, Рублі 46·53—46·49.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0·37, Фльорени: 0·95 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 9. лютого ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів
1 кг. масла франко магазин	2·10 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	4·20 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану вдержана, на яйця зниж кова.

Маслосоюз повідомляє, що від 9 лютого ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Деверта ч. 4):

Молоді кури	I. кл.	за 1 кг.	0·95 зол
Старі	„	„	0·75 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантаркі	„	„	1·20 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Позір Львовяни! В середу 13. лютня 1935 р. відбудуться Загальні Збори Секції Львовян при Студ. Кружку Р. Ш. ім. М. Могили у Львові. З огляду на вагу намічених справ прийдуть усі! — Початок в год 16 (4 пополудні).

Торговельно-Економічна Секція Українського Технічного Товариства, має річні Загальні Збори в понеділок, 11. ц. м. год. 17·30. **Провід.** 956

Жертви зложені в Адміністрації „Діла" для безробітного Л. К.: по 5 зол. п. інж. Юліян Винницький, Яблонів, п. Лука Налуковий, Самбір; по 2 зол: п. Василь і Юрко Давидяки, п. А. Добрянський, Волочиська, п. Іван Іжицький, Львів і кличе на таку суму пп. дир Івана Охримовича і Волод. Сінгалевича; по 1 зол. о. П. Штокалко, Кальне, п. Север, Нижанковська, Дрогобич. Разом 18.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Найгарніші фасони, приступні ціни. Ателє жіночих суконь „Марія" Львів, Академічна 22. I. п тел. 35-43. 30/22 4-5

Тримісячний курс крою, шиття, моделювання починає **школа жіночого кравецтва, Львів, Академічна 22.** 28/22 6—7

З поко!, кухня соняшні, повний комфорт, місячний чинш — до винайму. Геніга 20. Мороз. 945 2—3

На карнавал, джети, паєти, машинові гафти на основі заграничних моделів поручає **заведення гафтів** м. Козловської, Академічна 24. I. п. 29/22 6—

Косметичні курси Добрянської-Рогатин, Львів Сальна 5. тел. 79 21, приймає вписи. Проспекти висилає. Практика у кабінеті „СЛАВА". 954 1—3

Агентів до продажі рільничих приладів по селах шукає „Сталькос" Львів, Пястів. 17/56 1—3

Крою, шиття убрань жіночих діточих і моделювання при помочі опатентованих приладів „патрон Експресс" новочасного крою, винахід проф. імен. директором Паризької Академії К. Левандського, навчає ґрунтовно. Сикстуська 21 II. пов. 958

ОГОЛОШЕННЯ.

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
Д-ра Левандовського
як завжди ПЛ. ГАЛИЦЬКА 7. II. п.
Для держ. урядовців і студентів знижка.
5/92 2—3

ПІЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Зам не уживаних інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
89 16—35

ДНЯ 10. ЛЮТОГО
буде відкрита у Львові перша
ВИСТАВА
(вхід безплатний)
моделювання жіночого і дитячого одіння та білля при помочі опатентованих приладів „Патрон-Експресс" новочасного крою, на які відкриття приїхав з Варшави винахідник, довголітний професор і директор Паризької Академії
К. Леванський
Пані, які цікавляться новочасною наукою крою і моделювання, повинні звидіжувати цю цікаву виставу.
Вистава відчинена від год. 9-ої раном до 8-ої вечором.
Львів, вул. Сикстуська 21. II. п.

Пастеризовані сири „ЕКСПОРТ"

Рільники повітів рипінського і поморського подають до відома всім консументам, що Рільничий Союз Молочарських Кооператив „Ротр" у Рипіні купив фабрику п. ф. Великі Молочарські заведення „Експорт" у Голюбю-Поморє і далі продукує

Пастеризовані сири
без шкірки в гатунках:

Емменталь. — Тильсит. — Угорський. У бльоках до крайння та округлих коробках. Крім цього виробляють сири до смарування на печиво, які заступають одночасно сир і масло, а саме: Сир швайцарський, тильситський лимбурський і литовський у колірових коробках по 6 порцій. Сир сардельовий, кминковий і чісниковий в скриночках по 10 і 12 порцій. Домагайтеся в ресторанах, кольоніяльних, харчових і молочних крамницях наших знаменитих виробів, звертаючи рівночасно увагу на фірму

„EKSPORT", Golub-Pomorze Zw. Sp. mlecz. „Rotr" w Rypinie.

Підтримуйте продукт краєвий, який є ліпший, ніж закордонний. 18/56

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.